

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Sistema Estatal de Informació Permanent sobre Addicció a Drogues (SEIPAD). Resultats 2008 de l'indicador d'admissions a tractament a les Illes Balears.

La definició de l'indicador és: nombre de persones admeses a tractament per abús o dependència de drogues en centres públics o subvencionats durant un any.

De cada cas es recull la informació següent:

- Administrativa: número de història clínica, data d'admissió a tractament, identificació del centre i font que refereix el cas al centre de tractament;
- Sociodemogràfica: data de naixement, nacionalitat, província i municipi de residència, situació laboral en el moment d'admissió a tractament, màxim grau d'estudis completat i lloc i persones amb les que ha viscut en els 30 dies previs a l'admissió a tractament;
- Relacionada amb el consum de drogues: droga principal per la qual és admès a tractament, freqüència de consum de la droga principal en els 30 dies previs a l'admissió, any d'inici de consum de la droga principal, tractament previ per la mateixa droga, via més freqüent d'administració de la droga principal en els darrers 30 dies de consum, altres drogues consumides en els darrers 30 dies previs a l'admissió a tractament i temps transcorregut des que es va injectar per darrera vegada qualsevol substància psicoactiva;
- Salut: estat serològic objectiu enfront al VIH.

Resultats

L'any 2008 s'han rebut 2.211 notificacions d'inicis de tractament per drogodependències, poques més que l'any anterior (2.107). L'alcohol és la droga que genera més admissions 894 (40,4%), seguida de la cocaïna 666 (30,1%), els opiacis 445 (20,1%) i, a més distància, el cànnabis 172 (7,8%), els hipnòtics i sedants 23 (1%) i les amfetamines i drogues de disseny 11 (0,5%).

Del total d'admissions, 1.765 han sigut homes (79,8%) i 446 dones (20,2%). Com en anys anteriors, les dones consulten per alcohol en un percentatge més alt que els homes (51% v 37,7%), mentre que els homes consulten en un percentatge més alt per opiacis (21% v 16,8%) i especialment per cocaïna (32,4% v 21,3%).

El 73,3% de les admissions a tractament han tingut lloc a centres de Mallorca, el 8,7% a Menorca i el 18% a Eivissa. Per illes, s'observen petites diferències en el perfil d'admissions (taula 1), en el sentit de què a Mallorca el percentatge d'admissions per opiacis és més baix que a la resta d'illes, i en canvi el percentatge d'admissions per alcohol és més alt.

Si es consideren només les drogues il·legals, el 35,1% de persones admeses a tractament declaren consumir només una droga, el 23,3% dues, el 10,4% tres, el 2,3% quatre, el 0,2% cinc i el 28,7% cap droga il·legal (és a dir, que només consumeixen alcohol). Si es tenen en compte també el tabac i l'alcohol, el 16,9% declaren consumir només una droga, el 36,2% dos, el 24,4% tres, el 16,6% quatre, el 5,6% cinc i el 0,3% sis. Descrit d'una altra forma, podem dir que la mitjana de drogues il·legals consumida és de 1,23 amb una mediana d'1 i que la mitjana de drogues totals consumides (legals i il·legals) és de 2,6 amb una mediana de 2.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

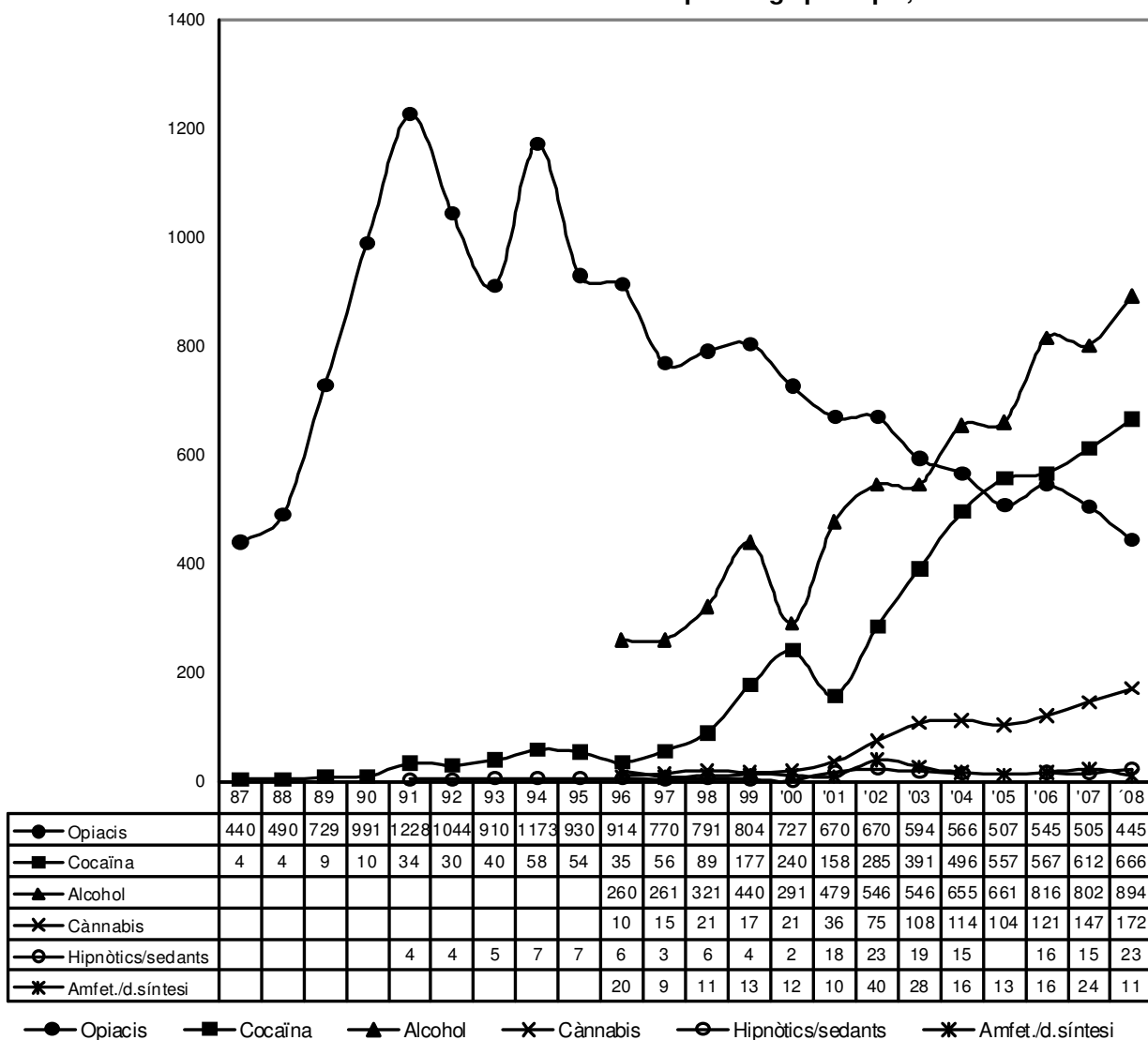
Taula 1. Distribució per illa i per droga principal de les admissions a tractament, 2008*

Illà	Opiacis	Cocaïna	Cànnabis	Alcohol	Hipnòtics i sedants	Amfetamines i d. síntesi	Total
Mallorca	298 (18,4)	489 (30,1)	139 (8,6)	667 (41,1)	23 (1,4)	6 (0,4)	1622 (100)
Menorca	50 (26,2)	54 (28,3)	15 (7,9)	70 (36,6)	0	2 (1,0)	191 (100)
Pitiüses	97 (24,4)	123 (30,9)	18 (4,5)	157 (39,4)	0	3 (0,5)	398 (100)

*En números absoluts, i en percentatge entre parèntesi

Com es mostra a continuació, les admissions per cocaïna i alcohol segueixen una tendència ascendent, mentre que les admissions per opiacis segueixen una tendència descendent.

Gràfic 1. Evolució del nombre d'admissions per droga principal, 1987- 2008

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Al 69% del total d'admissions es menciona l'alcohol, ja sigui com a droga principal o com a droga secundària, el 21,8% mencionen els opiacis, el 49,9% la cocaïna, el 38,2% el cànnabis, el 8,2% els hipnòtics i sedants, el 3,8% les amfetamines i drogues de síntesi i, per últim, el 66,7% el tabac.

La cocaïna és una droga secundària en el 17,6% d'admissions a tractament per alcohol, mentre que l'alcohol és una droga secundària en el 61,4% d'admissions a tractament per cocaïna.

Les fonts de derivació de casos cap els centres de tractament són, per ordre de freqüència: la iniciativa pròpia, el consell de familiars o amics, el metge d'atenció primària, l'hospital, altres serveis de drogues, els serveis legals o policials, els serveis socials, la presó, i altres. En funció de la droga que genera l'admissió a tractament, s'observen algunes diferències d'interès. Com es mostra a la taula 2, les persones admeses a tractament per opiacis i van principalment per iniciativa pròpia, per consell de familiars i amics o derivades d'un altre servei de drogues; en les admeses a tractament per cocaïna, a més de la iniciativa pròpia, també és important el consell de familiars o amics. En canvi, en les persones admeses a tractament per alcohol la primera font de derivació són els serveis sanitaris, especialment els metges d'atenció primària. En el cas del cànnabis, predominen les derivacions per consell de familiars i amics, seguit de las derivacions des de serveis legals o per iniciativa pròpia.

Taula 2*. Fonts de derivació per droga principal en %, 2008

Droga principal	Altres serveis de drogues	Metge AP	Hospital	Serveis socials	Familiars o amics	Iniciativa pròpia	Presó	Serveis legals	Altres
Opiacis	17,1	6,1	2,7	2,5	19,8	40,0	8,5	0,9	2,5
Cocaïna	5,9	12,5	5,6	2,6	25,2	34,2	3,3	8,0	2,1
Cànnabis	2,3	12,2	9,9	5,8	30,2	15,1	4,1	16,3	4,1
Alcohol	3,0	30,8	15,0	5,0	13,0	25,3	1,3	2,8	3,1
Total	6,6	18,8	9,1	3,8	19,6	30,1	3,7	5,1	2,8

* No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

El centre que notifica més admissions és, amb diferència, el del Consell Insular d'Eivissa. Respecte a l'any anterior, aquest centre ha presentat un increment del 12% en el nombre de casos atesos. Han incrementat d'una manera molt important el nombre de casos atesos L'Hospital Joan March (59%), Projecte Home de Menorca (46%), Projecte Home de Mallorca (35%) i el CAD de Manacor (28%). (gràfic 2).

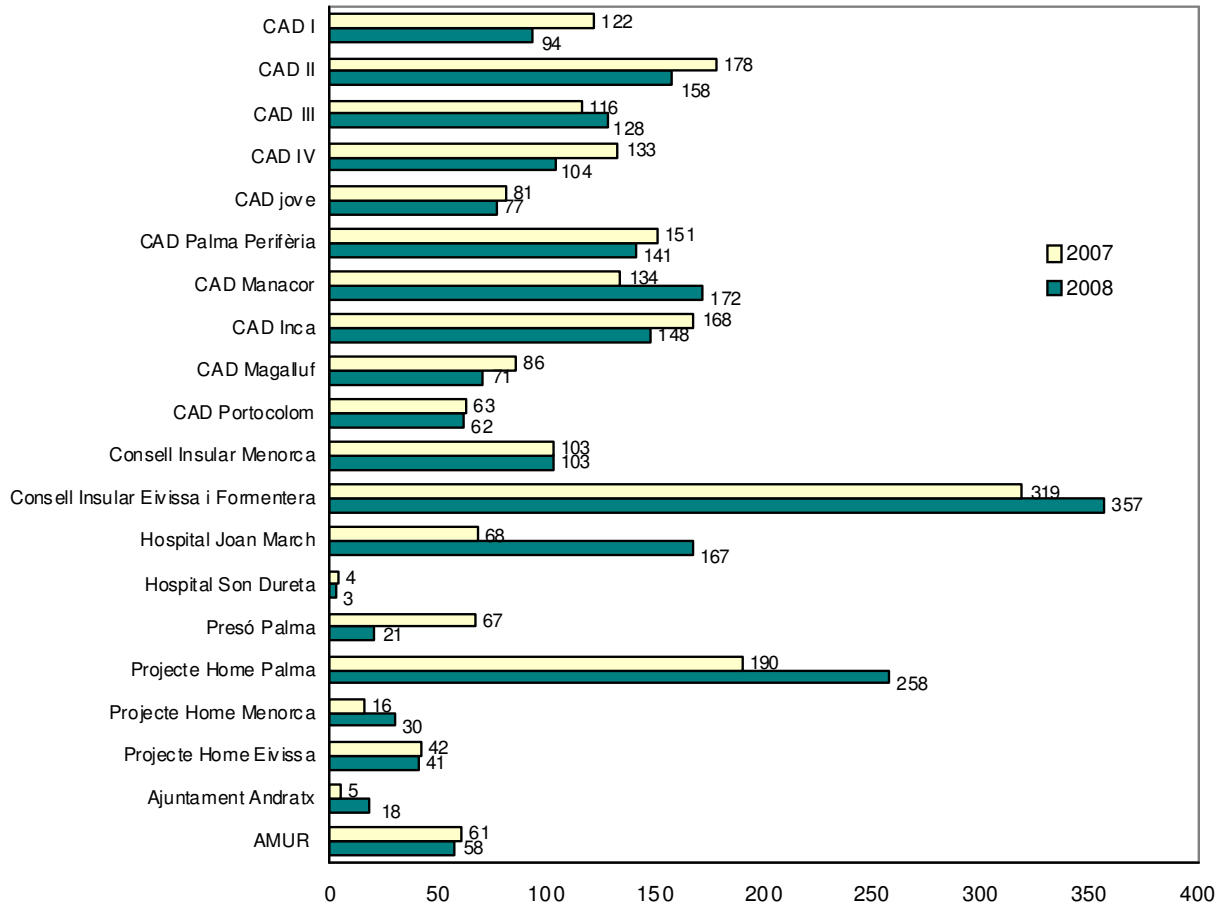
Per institucions, s'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca atén el 26,9% de casos, el Centre Coordinador de Drogodependències el 25,4%, el Consell Insular d'Eivissa el 16,1%, Projecte Home el 14,9%, GESMA el 7,6%, el Consell Insular de Menorca el 4,7%, Institucions Penitenciàries el 0,9%, l'AMUR (Associació d'Alcohòlics Rehabilitats de Menorca) el 2,6%, l'Ajuntament d'Andratx el 0,8% i l'hospital Son Dureta el 0,1.

Govern de les Illes Balears

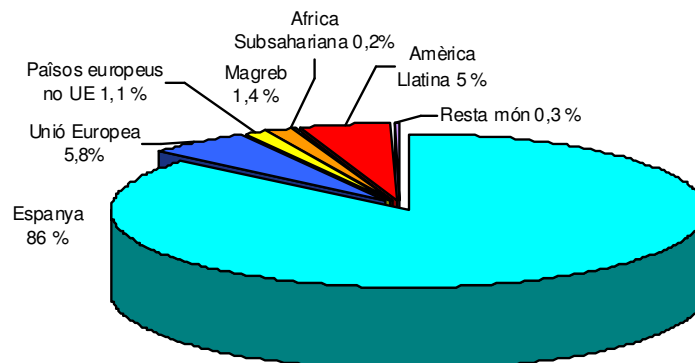
Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Gràfic 2. Distribució d'admissions a tractament per centre, 2007 i 2008

El 98,9% de les persones admeses a tractament resideixen a Balears. Per illes, el 73,4% resideix a Mallorca, el 18% a les Pitiüses i el 8,6% a Menorca. El 83,4% ha nascut a Espanya (53,7% a Balears i 29,7% a altres províncies). El 86% té nacionalitat espanyola. En el gràfic següent veiem que entre les persones estrangeres predominen les de la Unió Europea i les procedents d'Amèrica Llatina.

Gràfic 3. Percentatge de persones admeses a tractament segons regió de procedència, 2008

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

La mitjana d'edat a l'admissió al tractament és de 35 anys. A les dones, la mitjana d'edat és tres anys superior a la dels homes (37,4 v 34,5). Per droga principal, es veu que les persones de més edat són les admeses per alcohol, i les més joves, per amfetamines i drogues de síntesi i per cànnabis.

Taula 3. Mitjanes i medianes d'edat a l'admissió al tractament per droga principal, 2008

Droga principal	Mitjana	Desv.típica	Mediana	Mínim	Màxim
Opiacis	31,9	8,3	32	13	59
Cocaïna	30,5	7,7	30	13	55
Cànnabis	23	8,9	21	11	57
Alcohol	42,5	10,5	43	11	80
Hipnòtics i sedants	33,3	10,6	36	15	54
Amfetamines i drogues síntesi	21,8	5,6	19	17	33
Total	35,2	11,3	34	11	80

Respecte a la situació laboral (taula 4), aproximadament la meitat de les persones admeses a tractament treballa. El percentatge de persones que treballen és inferior en les persones admeses a tractament per opiacis o per cànnabis respecte a les admeses per cocaïna o alcohol. També és inferior en les dones respecte als homes (36,7% v 49,8%).

Taula 4. Situació laboral de les persones admeses a tractament en %, 2008

Droga principal	Contracte indefinit	Contracte temporal	Aturat	Pensió	Estudiant	Tasques llar	Altra situació
Opiacis	16,2	17,1	53,3	4,7	0,7	1,1	6,9
Cocaïna	33,3	22,5	34,7	3,2	0,5	0,6	5,2
Cànnabis	18	14	37,2	3,5	22,1	0,6	4,6
Alcohol	34,7	14,1	31,7	12,6	0,3	2,1	4,5
Total	28,9	17,5	37,4	7,4	2,1	1,3	5,4

* No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

Pel que fa al màxim nivell d'estudis (taula 5), veiem que el 80% de les persones admeses a tractament per drogues ha estudiat només primària o, com a màxim, l'etapa de secundària obligatòria. En el cas de les admissions per opiacis i per cànnabis aquest percentatge és superior. Per sexes, és un poc més alt en els homes que en les dones (80,4% v 78%).

Taula 5. Màxim nivell d'estudis de les persones admeses a tractament en %, 2008

Droga principal	Primària incompleta	Primària completa	ESO	Batxillerat	Universitaris mitjans	Universitaris superiors	Desconegut
Opiacis	11,9	37,1	35,7	12,1	0,4	1,3	1,5
Cocaïna	8,4	26,1	44,3	16,4	2,6	1,2	1
Cànnabis	12,2	40,1	33,1	11	2,3	0,6	0,71
Alcohol	12,1	31,1	34,3	13,5	4,1	3,4	1,5
Total	10,9	31,6	37,4	14	2,7	2	1,4

* No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

La majoria de les persones admeses a tractament resideix a domicilis particulars (taula 6). No obstant això, el 17% de les admissions per opiacis viu a la presó, a altres institucions o té un allotjament precari o inestable. Per sexes destaca que el percentatge d'admesos a tractament que viu a la presó és més alt en els homes que en les dones (3,8% v 0,9%), mentre que viu a domicilis particulars un percentatge més alt de dones que d'homes (92,6% v 88,7%).

Taula 6. Lloc de residència de les persones admeses a tractament en %, 2008

Droga principal	Casa o pis	Presó	Altres institucions	Pensió o hotel	Precari/inestable	Desconegut
Opiacis	81,4	6,5	4,5	0,9	5,6	1,1
Cocaïna	91,8	3,8	2,1	0,2	0,9	1,2
Cànnabis	92,5	5,2	1,7	0	0,6	0
Alcohol	91,2	0,8	2,8	1	3,2	1
Total	89,5	3,2	2,8	0,7	2,8	1

* No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

Pel que fa a les persones amb qui conviu (taula 7), un 15% de les persones admeses a tractament per opiacis i menys del 10% de les persones admeses a tractament per la resta de drogues tenen una situació definida com "altres", que engloba situacions heterogènies e inestables (pisos compartits, membres familiars que no són la família nuclear, etc). Aquest percentatge és superior en els homes que a les dones (9,6% v 7%).

Taula 7. Convivència de les persones admeses a tractament en %, 2008

Droga principal	Tot sol o tota sola	Parella i fills/es	Només fills/es	Família d'origen	Amics o amigues	Altres
Opiacis	16,2	28,7	2,5	30,3	7,2	15,1
Cocaïna	13,1	32,7	2,1	38,1	5,4	8,6
Cànnabis	8,7	11,9	0,6	55,2	5,2	9,3
Alcohol	20,4	42,5	6,8	18,5	4,9	6,9
Total	16,3	34,9	4	29,9	5,5	9,4

* No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

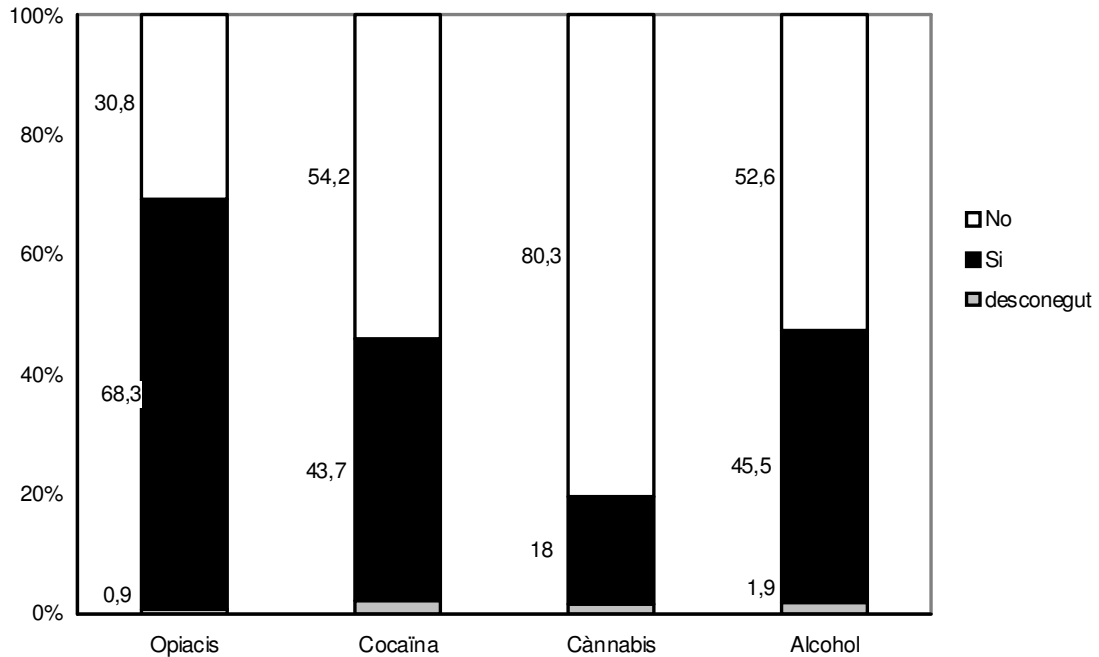
Quasi la meitat (47,2%) de les persones admeses havien rebut tractament prèviament per la mateixa droga que genera l'admissió a tractament actual. Aquest percentatge és semblant en els homes i en les dones. En funció de la droga que genera l'admissió a tractament, s'observen variacions substancials (gràfic 4). Així, contrasta que el 68% de les persones admeses a tractament per opiacis ja havien rebut tractament per la mateixa droga, mentre que només l'havia rebut el 18% de les persones admeses per cànnabis.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Gràfic 4. Tractament previ per la mateixa droga per droga principal, 2008

L'edat mitjana d'inici en el consum de drogues és de 21 anys, amb una mediana de 18. L'edat d'inici de les dones és bastant més alta que la dels homes, amb una mitjana i una mediana de 23,3 i 20 respecte als 20,4 i 18 anys dels homes. Per droga principal (taula 8), s'observa que l'edat mitjana d'inici és molt més baixa en les admissions per cànnabis que en les admissions per les altres drogues.

Taula 8. Mitjanes i medianes d'edat d'inici en el consum per droga principal, 2008

Droga principal	Mitjana	Desviació Típica	Mediana	Mínim	Màxim
Opiacis	21,6	7	20	10	49
Cocaïna	21,3	6,2	19,5	8	50
Cànnabis	15,7	4,6	15	6	46
Alcohol	21,2	9,9	18	5	66
Hipnòtics i sedants	27,8	9,8	28	14	48
Amfetamines i drogues síntesi	18,4	3,2	18	15	25
Total	20,9	8,2	18	5	66

*Aquesta variable es calcula restant l'any de naixement a l'any d'inici en el consum

Pel que fa als anys d'addicció, la mitjana és de 14 anys, i la mediana de 11, sense que s'observin diferències per sexe. Per droga principal (taula 9), es pot veure a la taula següent que les persones admeses per alcohol són, amb diferència les que tenen més anys d'addicció, i les admeses a tractament per psicofàrmacs i amfetamines i drogues de síntesi, les que menys.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Taula 9. Mitjanes i medianes d'anys d'addicció* per droga principal, 2008

Droga principal	Mitjana	Desviació Típica	Mediana	Mínim	Màxim
Opiacis	10,3	8,8	8,8	0	37
Cocaïna	9,2	6,7	8	0	37
Cànnabis	7,2	7,1	6	0	32
Alcohol	21,3	12,8	22	0	62
Hipnòtics i sedants	5,5	6,8	6	0	20
Amfetamines i drogues síntesi	3,3	5,2	2	0	18
Total	14	11	11	0	62

*Aquesta variable es calcula restant l'any d'inici en el consum a l'any d'admissió a tractament

Pel que fa a la freqüència de consum i via més freqüent d'administració, l'indicador fa referència als darrers 30 dies de consum. Veiem (taula 10) que més de la meitat de les persones admeses a tractament per opiacis, alcohol i cànnabis declaren haver consumit cada dia els darrers 30 dies de consum, mentre que entre les admissions per cocaïna, la proporció de consumidors diaris és del 16%. Per sexe, el percentatge de consumidors diaris és superior en les dones respecte als homes (55,6% v 48,3%).

Taula 10. Freqüència de consum* per droga principal en %, 2008

Droga principal	Cada dia	4-6 dies/ setmana	2-3 dies/ setmana	1 dia/ setmana	< 1 dia/ setmana	No va consumir	Desconegut
Opiacis	66,1	5,4	5,8	1,6	3,1	17,5	0,4
Cocaïna	16,4	12,2	24,9	9,2	14,3	21,5	1,7
Cànnabis	64	9,9	6,4	2,9	4,7	12,2	0
Alcohol	63,8	7,2	8,1	3,2	5,6	11,5	0,7
Total	49,8	8,5	12,6	4,7	7,6	15,8	0,9

*Fa referència als darrers 30 dies de consum. No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

Respecte a la via més freqüent, podem veure (taula 11) que el 33% de les persones admeses a tractament per opiacis i el 3% de les persones admeses a tractament per cocaïna utilitzen preferentment la via injectada. Per sexes, el percentatge de dones que utilitzen la via injectada és semblant al d'homes entre les persones admeses a tractament per opiacis (30,7% v 33,2).

Taula 11. Via més freqüent d'administració* per droga principal en %, 2008

Droga principal	Oral	Fumada	Esnifada	Injectada	Desconegut
Opiacis	1,3	54,4	10,8	32,8	0,7
Cocaïna	0,6	8,7	87,2	2,9	0,6
Cànnabis	1,7	96,6	1,7	0	0
Alcohol	99,7	0,3	0	0	0
Total	42,2	21,2	28,7	7,6	0,3

*Fa referència als darrers 30 dies de consum. No s'han inclòs les amfetamines i drogues de síntesi ni els hipnòtics i sedants ni altres drogues perquè el nombre d'efectius és molt baix

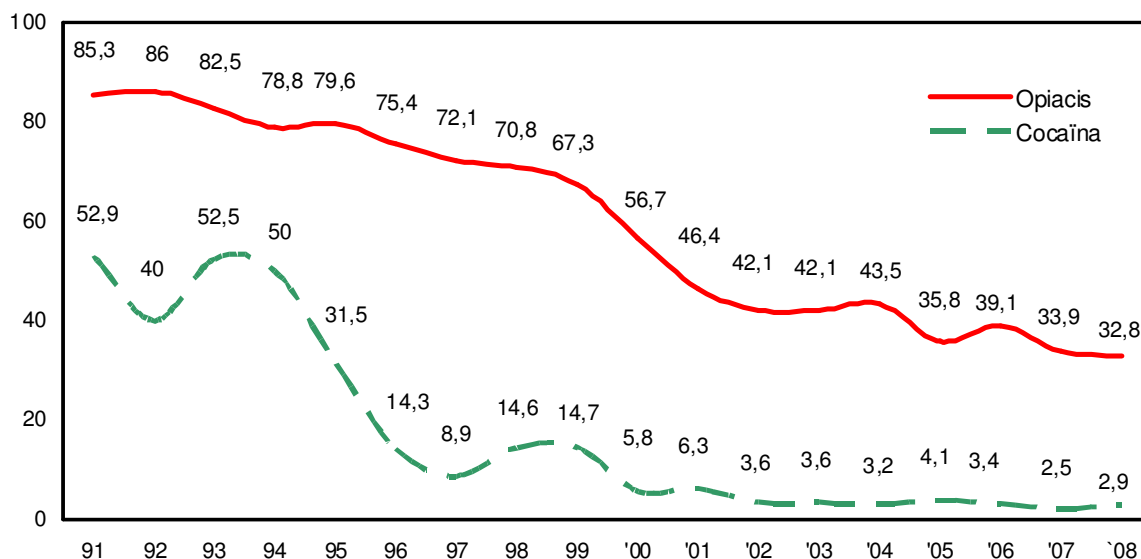

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Pel que fa a l'evolució al llarg dels anys, veiem (gràfic 5) que el percentatge de persones que utilitzen preferentment la via injectada continua disminuint en les admissions a tractament per opiacis.

Gràfic 5. Evolució del percentatge d'admesos per opiacis i cocaïna que utilitzen preferentment la via injectada, 1991-2008

El 56,6% de les persones admeses a tractament per opiacis declara que s'ha injectat alguna vegada alguna substància psicoactiva (no necessàriament la que motiva l'admissió a tractament). D'aquests, més de la meitat (64,6% de les admissions a tractament per opiacis que s'han injectat alguna vegada) són injectors recents, és a dir, s'han injectat en els darrers 6 mesos. Per sexes, el percentatge d'injectors entre les admissions a tractament per opiacis és més alt en els homes que en les dones, mentre que l'any passat va ésser al contrari. Respecte a les altres drogues, el percentatge d'injectors és molt més baix: 17,4% entre les admissions per hipnòtics i sedants, 11,6% entre les admissions a cocaïna, 5,8% entre les admissions per alcohol, 4,7% entre les admissions per cànnabis i 0 entre les admissions per amfetamines.

Pel que fa a l'estat serològic enfront al VIH, el 3,9% del total de persones admeses a tractament el 2008 són seropositives, prevalença semblant a la de l'any anterior, que fou del 4,6%. A les persones admeses a tractament per opiacis, el percentatge de seropositives fou del 11,9%, i a les persones que s'han injectat alguna droga alguna vegada, del 19,8% (taula 12).

Taula 12. Situació respecte al VIH en persones admeses per opiacis i en injectors*

Estat serològic VIH	Total	Opiacis droga principal	Injectors alguna vegada	Injectors darrers 6 mesos
Positiu	86 (3,9)	53 (11,9)	78 (19,8)	39 (18,3)
Negatiu, anàlisi darrers 6 mesos	449 (20,3)	122 (27,4)	108 (27,5)	59 (27,7)
Negatiu, sense anàlisi darrers 6 mesos	426 (19,3)	108 (24,3)	94 (23,9)	46 (21,6)
Negatiu, sense data anàlisi	266 (12)	65 (14,6)	60 (15,3)	34 (16)
Anàlisi pendent de resultat	67 (3)	12 (2,7)	11 (2,8)	9 (4,2)
No s'ha fet anàlisi	714 (32,3)	83 (18,7)	40 (10,2)	25 (11,7)
No consta	203 (9,2)	2 (0,4)	2 (0,5)	1 (0,5)

*En nombre absolut i %entre parèntesi

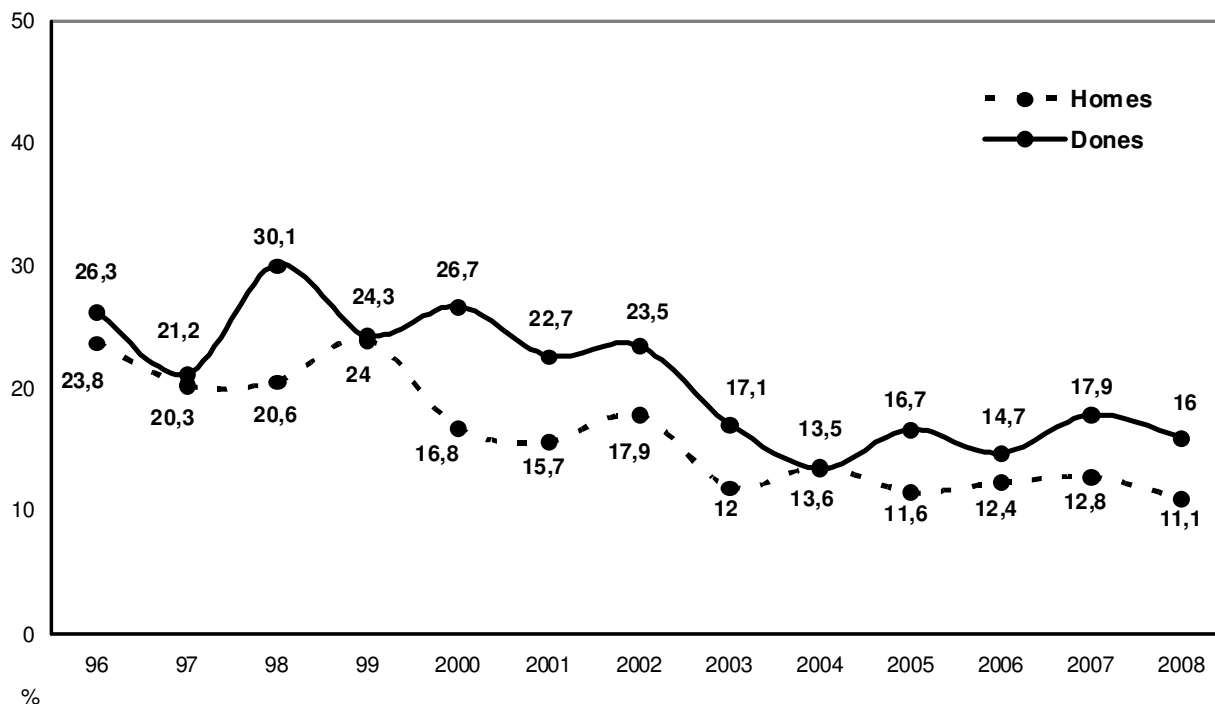

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació

Entre les persones admeses a tractament per opiàcis, la seropositivitat al VIH és superior en les dones respecte als homes (16% v 11,1%). S'observa una estabilització de la prevalença de VIH tant en homes com en dones admeses a tractament per opiàcis (gràfic 6).

Gràfic 6. Evolució seropositivitat VIH (%) per sexe en les admissions per opiàcis 1996-2008

Conclusions

- L'alcohol és la droga que genera més admissions a tractament. S'observa una tendència ascendent en el nombre d'admissions per alcohol i per cocaïna, mentre que les admissions per opiàcis baixen.
- S'observa una tendència a la disminució del percentatge d'injectors entre les persones admeses a tractament per opiàcis.
- La prevalença de VIH es manté estable entre les admissions a tractament per opiàcis, tant en els homes com en les dones.